NORGES ASTMA- OG ALLERGIFORBUND

19 DES 2005

JUSTISDEPARTEMENTET
20 DES 2005
SAKSNR.: 200504026
AVD/KONT/BEH: LOV/EO/HI
DOK.NR 67 | ARKIVKODE:

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15. desember 2005

NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet
Høringssvar fra Norges Astma- og Allergiforbund

Deres ref.: 200504026 EO HI/an

Vedlagt oversendes høringssvar fra Norges Astma- og Allergiforbund i ovennevnte sak.

Vennlig hilsen
for Norges Astma- og Allergiforbund

Anne Elisabeth Eriksrud

Anne Elisabeth Eriksrud
fagsjef politikk

1 vedlegg

Akersveien 24 c
Postboks 2603
St.Hanshaugen
0131 Oslo

Telefon:
23 35 35 35
Faks:
23 35 35 30

Bankgiro:
6138.06.25481
Org.nr.:
939 634 754 MVA

www.naaf.no
naaf@naaf.no

NORGES ASTMA- OG ALLERGIFORBUND

NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjenglighet

Høringsuttalelse fra

Norges Astma- og Allergiforbund

---

avgitt 15. desember 2005

Referanse:

Fagsjef Anne Elisabeth Eriksrud / tlf. 23 35 35 22 / mobil 920 68 633 / anne@naaf.no

Innledning

Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) vil takke for muligheten til å uttale oss om *NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjenglighet.* Utredningen og forslaget til lov er etter vår vurdering en erkjennelse av at det i dag forekommer diskriminering av personer med nedsatt funksjonsevne. Manglende tilgjengelighet i samfunnet begrenser i dag utfoldelsesmulighetene til mange funksjonshemmede. Disse begrensingene innebærer i realiteten en diskriminering. NAAF vil derfor understreke betydningen av at Staten omsider fremmer et lovforslag med det mål å sikre likeverd og likestilling for personer med kronisk sykdom og med nedsatt funksjonsevne. Det må imidlertid nevnes at med samfunnets generelle kjennskap i dag til hvilke utfordringer disse gruppene møter innenfor forskjellige områder, burde en slik lov etter vår vurdering egentlig være unødvendig. Tiltakene skulle for lengst ha vært iverksatt.

NAAF vil i dette dokumentet i all hovedsak konsentrere seg om tilrettelegging for våre brukergrupper, dvs. personer med astma, allergi, eksem, overfølsomhet, kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) og andre kroniske lungesykdommer. Det betyr ikke at andre spørsmål ikke er viktige for NAAF, men at de blir tatt opp av andre organisasjoner i deres høringssvar.

Presisering av begreper

Slik forslaget blir presentert, mener NAAF at lovteksten ikke er tydelig nok. Det er for stor romslighet i forhold til overholdelse av de krav loven stiller. En lov som er upresist formulert, kan lett skape rom for tolking. Dette kan igjen føre til at uklarheter må bringes inn for rettsapparatet for tolking av lovteksten og ditto praktisering av denne.
For at loven bedre skal kunne hindre brudd på bestemmelsene om tilgjengelighet eller omgåelse av det samme regelverket, mener NAAF at lovteksten må bli klarere og tydeligere.

Den generelle tilgjengelighetsbestemmelsen i § 9 regulerer krav til bygg, opparbeidede uteområder, samferdsel og IKT gjennom begrepet "*virksomhet*". Grunnet lovtekstens

formulering med uttrykket *"uforholdsmessig byrde"* er det NAAFs vurdering at det allikevel vil være denne paragrafen som vil kunne hjemle muligheter for virksomheter til å unnslippe sine plikter. Tall vil kunne være enkle å manipulere. Det vil etter NAAFs oppfatning i praksis kunne være enkelt for en virksomhet å budsjettere slik at tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonshemmede vil kunne fremstå som en *"uforholdsmessig byrde"*.

Loven skal legge føringer for den universelle utformingen og samtidig være et redskap for at ansvarlige virksomheter faktisk tilrettelegger forholdene for funksjonshemmede. Ordlyden i lovforslagets § 10 *"rimelig individuell tilrettelegging"*, kan være åpningen mange virksomheter vil kunne benytte for å unnslippe nødvendig tilpasninger. Ordet *"rimelig"* må derfor etter NAAFs mening strykes i alle ledd for at loven skal bli presis og mulighetene for omgåelser redusert.

Det fremgår av forslaget til lovtekst at hovedløsningene knyttet til fysiske forhold skal utformes slik at virksomhetens alminnelige funksjon skal kunne benyttes av *"flest mulig"*. For at loven skal få reell betydning og medføre styrking av rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, må denne formuleringen endres. NAAF mener at begrepet *"flest mulig"* må erstattes med *"alle"*.

IKT og samferdsel

Personer med nedsatt funksjonsevne møter ofte i dagliglivet begrensninger knyttet til samferdsel. Muligheten til å kunne benytte offentlige transportmidler er en svært viktig del av prinsippgrunnlaget for likeverd og tilgjengelighet. NAAF støtter derfor utvalgets mindretall i deres forslag om å inkludere transport og IKT i lovforslagets § 11 *"Plikt til universell utforming av bygg og anlegg mv"*.

Tidshorisonten

Utvalget foreslår at nybygg skal være universelt utformet fra og med 1. januar 2009, og at eksisterende bygg skal være universelt utformet fra 1. januar 2019. NAAF mener at fristen for universell utforming av nye bygg eller ved vesentlige endringsarbeider må

gjelde fra 1. januar 2007 og tilsvarende for eksisterende bygg fra 1. januar 2012. Videre ønsker NAAF at mulighetene for dispensasjon blir innskrenket så langt det er praktisk gjennomførbart.

Krav til generell tilrettelegging for personer med astma, allergi, KOLS og andre lungesykdommer

NAAF mener lovforslaget gir noen barrierer høyere status enn andre ved at utvalget fastslår at det fysiske, bygde miljøet er det mest sentrale ved universell utforming. NAAFs brukergrupper har spesielle utfordringer som etter vår vurdering ikke synes godt nok ivaretatt i utredningen. Dette gjelder spesielt kravene til luftkvalitet. Den luften som innåndes, er i dag ofte av en slik karakter at den kan utløse allergiske reaksjoner, astmaanfall eller annet pustebesvær.

En del av dette problemet kan løses ved hjelp av fysiske endringer som for eksempel ved å fjerne allergi- og astmafremkallende beplanting, bedre ventilasjonsanlegg, forbud mot bruk av parfymerte produkter for ansatte i førstelinjetjenesten etc. Vedlegg 1 til Syseutvalgets innstilling fastslår at der bør tas hensyn til klima og andre miljøfaktorer for å tilrettelegge forholdene for personer med allergier. NAAF støtter selvfølgelig denne uttalelsen.

Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at mange av utfordringene for personer med astma og allergi er relatert til medmenneskers røykevaner. For å skape et tilgjenglig miljø for allergikere og astmatikere må derfor reguleringsordninger knyttet til tobakksrøyking innføres.

NAAF kan vise til mange eksempler på at bygg, anlegg og uteområder fremstår som vanskelig tilgjengelige for astmatikere og allergikere på grunn av andre personers tobakksrøyking. Et eksempel er Norges hovedflyplass, Oslo Lufthavn Gardermoen. Der er det tilrettelagt for tobakksrøyking ved at askebegre er plassert like ved hovedinngangene. Dette reduserer tilgjengeligheten til flyplassen for personer med blant annet pustebesvær. Et annet eksempel er røyking på kollektivholdeplasser som i mange

situasjoner fører til sykdomstilfelle, og som dessuten bidrar til at mange personer ikke finner offentlige transportmidler tilgjengelige for dem. Det virker segregerende når personer med astma og allergi ikke kan benytte seg av offentlige transportmidler på grunn av medreisendes tobakksrøyking.

NAAF ønsker at ordninger som regulerer tobakksrøyk, inkorporeres i lovteksten, slik at det i praksis innføres forbud mot røyking ved eller i nærheten av inngangspartier til bygninger og på kollektivholdeplasser.

NAAF ber også om at tydeligere krav til innendørs og utendørs luftkvalitet fremkommer i det lovforslaget som skal fremmes for Stortinget.

For øvrig

Norges Astma- og Allergiforbund er medlem av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og slutter seg til deres høringsuttalelse.

Vennlig hilsen

for Norges Astma- og Allergiforbund

Anne Elisabeth Eriksrud

Erik Eide / s /
styreleder

Anne Elisabeth Eriksrud
fagsjef politikk